

LASTENSUOJELULAIN MUKAINEN HYVÄN KOHTELUN SUUNNITELMA

SISÄLTÖ

1. YKSIKKÖÄ KOSKEVAT TIEDOT	2
2. SUUNNITELMAN TAUSTA	2
3. HYVÄ KOHTELU YKSIKÖSSÄ	2 - 10
4. NUORTEN OIKEUS HYVÄÄN KOHTELUUN	10
5. OSALLISUUS OSANA HYVÄN KOHTELUN TOTEUTTAMISTA	11
6. SUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN JA SEURANTA	11
7. ALLEKIRJOITUKSET	11
8. LIITTEET	12

1. YKSIKKÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

Toimintayksikön nimi
Attendo Vilppo
Toimintayksikön sijaintikunta
Hämeenkyrö

2. SUUNNITELMAN TAUSTA

Suunnitelman laatiminen ja osapuolet

Hyvän kohtelun suunnitelma on laadittu yhdessä yksikön lasten ja henkilökunnan toimesta yksikön lasten ajatusten pohjalta.

Attendo Vilpon lasten kanssa on keskusteltu hyvästä kohtelusta viikoittaisissa nuorten kokouksissa ja heidän kanssaan on käyty läpi suunnitelman tarkoitus, sen päämäärä ja se mihin toivomme lasten näkemyksiä ja miten heiltä saatua tietoa käytetään. Valmisteluun osallistuivat kaikki yksikön lapset ja alla on kuvattu mitä hyvä kohtelu lasten mielestä tarkoittaa heille ja Vilpossa:

- ♥ Että kunnioittaa toisen huonetta
- ♥ Että ei huudettaisi
- ♥ Että ei kiusattaisi
- ♥ Että saa leikkiä rauhassa
- ♥ Että ohjaaja on aina tavoitettavissa ja saa aikuisen seuraa ja läheisyyttä
- ♥ Että on säännöt ja rajat
- ♥ Että pidetään huolta toisista
- ♥ Että on oikeus olla rauhassa
- ♥ Että jokainen saa olla oma itsensä
- ♥ Että ohjaajien ei tarvitse esittää mitään
- ♥ Että ei ole rasistisia puheita
- ♥ Että saa soittaa sosiaalityöntekijälle
- ♥ Että saa harrastaa ja vaikuttaa omaan harrastukseen
- ♥ Saa opiskella ja vaikuttaa opiskelupaikkaan ja alaan

3. HYVÄ KOHTELU ATTENDO VILPPO

Hyvä kohtelu ja sen toteutus yksikössä

Attendo Vilppo on lapsille koti. Attendo Vilpossa halutaan, että kaikilla lapsilla on turvallinen ja hyvä arki. Aikuiset auttavat lapsia elämään itsenäistä elämää ja huolehtivat heidän tarpeistaan. Tämä tarkoittaa, että jokaisen lapsen toiveet ja tarpeet otetaan huomioon niin yksin kuin ryhmässäkin.

Vilpossa jokaisella on omat oikeutensa. Lapsella on oikeus kertoa oma mielipiteensä ja sanoa, mitkä asiat hänestä tuntuvat tärkeiltä. Aikuiset kuuntelevat lapsen ajatuksia ja ottavat ne huomioon niin, että lapsen ikä ja ymmärrys huomioidaan.

Vilpossa on yhteisiä sääntöjä, ja kaikkien kunnioittaminen on tärkeää. Tämä tarkoittaa, että jokainen lapsi ja aikuinen kohtelee toisiaan reilusti ja ystävällisesti. On tärkeää kunnioittaa toisen kehoa, eli esimerkiksi ei satuteta ketään. Samoin jokaisen ajatuksia ja tunteita arvostetaan. Tämä tarkoittaa, että kukaan ei saa haukkua tai vähätellä toisen mielipiteitä tai tunteita.

Joka viikko pidetään lasten palaveri, eli Nupa-kokous. Siellä jokainen voi kertoa, mitkä asiat ovat itselle tärkeitä ja ehdottaa muutoksia. Tavoitteena on tehdä päätöksiä, jotka sopivat kaikille.

Jokaisella lapsella on oma aikuinen, eli omaohjaaja, jonka kanssa lapsi voi keskustella omista asioistaan vähintään kerran viikossa. Näissä tapaamisissa puhutaan lapselle tärkeistä asioista, asetetaan uusia tavoitteita ja katsotaan, miten aiemmin sovitut tavoitteet ovat toteutuneet. Lapsella on myös oikeus jutella aikuisen kanssa joka päivä.

Vilpossa lapsi on mukana myös oman hoito- ja kasvatussuunnitelman tekemisessä. Tämä on suunnitelma, johon kirjataan lapsen omat toiveet ja tavoitteet, ja sen avulla varmistetaan, että lapsen elämässä edistytään hänen omien toiveidensa mukaan. Suomen lait ja asetukset. Henkilökunta toimii ammatillisesti lapsen etua ajaen yhdessä lapsen sekä hänen verkostonsa kanssa. Pyrkimyksenä on, että ohjaajien tekemä työ olisi läpinäkyvää, avointa sekä rehellistä. Lapsille ja heidän läheisilleen on tiedotettu myös mahdollisista valitus ja palaute kanavista.

Arjessa kaikki noudattavat yhdessä sovittuja sääntöjä ja toimintatapoja. Tavoitteena on, että asiat sujuisivat hyvin, eikä ongelmia syntyisi. Joskus ongelmia voi kuitenkin tulla, ja silloin aikuinen auttaa tilanteessa ja ohjaa kaikkia toimimaan oikein.

- Attendo Vilpossa kaikilla on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön ja fyysiseen ja henkiseen koskemattomuuteen.
- Viihtyisät asuintilat, jossa mahdollisuus yhdessäoloon.
- Mielekäs arki, jokainen voi vaikuttaa omaan elämäänsä ikätasonsa mukaisesti.
- Toiminnallisuus, yhteinen tekeminen. Viikoittaiset Nuorten kokoukset (Nupa).
- Osallisuus ja lämmin vuorovaikutus päivittäin lasten ja aikuisten välillä.
- Turvallisuus, lämpö
- Asiakastytyväisyys kyselyt sekä palautteen antaminen säännöllisesti, jopa päivittäin.
- Osallistuminen arkeen, oman elämän suunnitteluun. Viikoittaiset omaohjaaja keskustelut, asiakassuunnitelmanneuvottelut.

3.1 Ikätasaisen itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja ylläpitäminen

Attendo Vilpossa kaikki lapset saavat osallistua päätöksiin silloin, kun se on mahdollista. Toimintatapoja ei päätetä vain aikuisten toimesta, vaan lapsetkin saavat vaikuttaa heitä koskeviin asioihin. Lapsilla on oikeus päättää omista asioistaan turvallisesti ja aikuisten tuella. Samalla heille opetetaan, että oikeuksien mukana tulee myös vastuu, ja on tärkeää oppia kantamaan vastuuta, omista päätöksistä. Vaikka lapsi saa tehdä päätöksiä, aikuinen on aina läsnä ja tukee tarvittaessa, ja lapsi saa tehdä myös virheitä ja oppia niistä.

Vilpossa kunnioitetaan lapsen ja hänen perheensä kulttuuria ja uskontoa. Lasta tuetaan osallistumaan uskontonsa mukaisiin tilaisuuksiin, ja hänen ruokavalionsa otetaan huomioon. Lapsella on oikeus valita harrastus, josta hän pitää, ja hänen ystävyyssuhteitaan tuetaan – ystävät saavat tulla vierailulle Vilpoon. Lapsella on oma puhelin käytössään. Ennen tärkeää neuvottelua omaohjaaja käy lapsen kanssa läpi neuvottelun asiat, jotta lapsi voi kertoa oman mielipiteensä, ja omaohjaaja auttaa tarvittaessa.

Vilpon henkilökunta saa säännöllistä koulutusta, jotta kohtaamiset lasten kanssa ovat mahdollisimman hyviä ja kunnioittavia.

Joskus lapsen itsemääräämisoikeutta täytyy rajoittaa. Jos näin tehdään, rajoitukset kirjataan tarkasti ylös, ja ne perustuvat aina lakiin. Rajoituksista kerrotaan heti lapselle ja hänen huoltajalleen ymmärrettävällä tavalla ja lapsen ikä huomioiden. Vilpossa lapsia rohkaistaan pitämään yhteyttä omaan sosiaalityöntekijäänsä. Joskus sosiaalityöntekijä voi tavata lapsen erikseen sovittuna aikana myös Vilpossa.

3.2. Hyvän hoidon ja huolenpidon keinot sijaishuollossa ilman rajoituksia

Vilpon arjessa pyritään elämään mahdollisimman tavallista ja turvallista elämää selkeiden sääntöjen ja rajojen avulla. Henkilökunta on koulutettu tukemaan lapsia niin, ettei rajoituksia tai pakotteita tarvittaisi. Attendo Vilpon tapa toimia perustuu siihen, että rajoituksia käytetään vain harvoin ja aina perustellen. Tärkeää on, että jokaisella lapsella on asiakassuunnitelma, joka auttaa henkilökuntaa työskentelemään juuri lapsen tarpeiden mukaan.

Vilpossa lapset voivat vaikuttaa omaan elämäänsä, sillä he ovat oman elämänsä parhaita asiantuntijoita. Lapselle tuo turvallisuutta, kun hänellä on omia tavoitteita, suunnitelmia ja unelmia tulevaisuuteen. Näistä asioista puhutaan arjessa usein ja niihin palataan viikoittaisissa keskusteluissa omaohjaajan kanssa. Henkilökunta pyrkii aina avoimeen ja rehelliseen keskusteluun lasten kanssa. Jos lapsen käytöksessä on jotakin, mitä täytyy ohjata, aikuinen muistuttaa sovituista säännöistä ja rajoista, joihin lapsi on itsekkin sitoutunut.

Sijoituksen aikana lapselle opetetaan, että jokaisella ihmisellä on oikeuksia mutta myös velvollisuuksia, ja että yhteiskunnassa on lakeja ja sääntöjä, joita on tärkeää noudattaa. Vilpossa ajatellaan, että säännöt ja rajat ovat olemassa lapsen kasvun ja oppimisen tueksi, ei rangaistukseksi.

3.3 Lasten ja työntekijöiden turvallisuudesta huolehtiminen rajoitusten käytön yhteydessä ja muissa tilanteissa, joissa heihin saattaa kohdistua väkivallan uhkaa

Attendo Vilpossa henkilökunta on koulutettu tunnistamaan ja ennakkoimaan tilanteita, joissa voi olla väkivallan uhka. Henkilökunnalla on koulutusta esimerkiksi AVEKKI-menetelmästä, ja he ovat kouluttautuneet myös MAPA-koulutuksella. Jos tilanteessa on väkivallan uhka, muut lapset pyritään ohjaamaan pois tilanteesta, jos se on mahdollista.

Tiedot mahdollisesta uhkatilanteesta annetaan heti kaikille paikalla oleville aikuisille. Henkilökunta sopii keskenään, ketkä hoitavat itse uhkatilanteen ja ketkä keskittyvät muiden lasten turvallisuuteen ja hoitoon. Tarvittaessa voidaan kutsua vartijoita tai soittaa hätäkeskukseen.

Tilanteen jälkeen lapsille annetaan mahdollisuus puhua kokemuksistaan. Lapsi voi kertoa omista tuntemuksistaan, ja yhdessä keskustellen pyritään vahvistamaan hänen turvallisuuden tunnettaan. Tavoitteena on, että kukaan ei jää yksin hankalien tilanteiden kanssa, vaan kaikista asioista voidaan puhua.

3.4 Attendo Vilpossa käytössä olevat rajoitustoimenpiteet ja niiden toteuttaminen

Attendo Vilpossa voidaan käyttää seuraavia rajoitustoimenpiteitä huostaanotettuun tai kiireellisesti sijoitettuun lapseen:

- Aineiden ja esineiden haltuunotto.

Joskus sijaishuollossa ollessasi aikuiset saattavat ottaa sinulta pois aineita tai esineitä, jotka voivat olla vaarallisia. Tällaisia voivat olla esimerkiksi alkoholi, huumeet tai terveyttä vaarantavat esineet. Tämä tapahtuu vain, jos aikuinen huomaa, että niitä käytetään väärin tai ne voivat aiheuttaa vaaraa. Esimerkiksi, jos käytät esineitä uhkaillaksesi tai käyttäydyt aggressiivisesti, aikuiset voivat ottaa niitä pois.

Tupakkaa tai nikotiinituotteita ei myöskään saa pitää mukana. Jos aikuinen näkee ne tai ne löytyvät tarkastuksessa, ne otetaan pois. Aikuiset eivät kuitenkaan saa tehdä henkilötarkastusta tai etsiä huoneestasi pelkästään tupakkaa varten – tupakat otetaan vain, jos ne ovat näkyvillä.

Esineet, jotka aikuiset ottavat pois, palautetaan sinulle, kun täytät 18 vuotta tai kun palaat kotiin. Alkoholia ei palauteta, ja huumeet, aseet ja räjähteet annetaan aina poliisille. Kaikista pois otetuista esineistä kerrotaan sinulle. Aikuiset haluavat myös tukea ja kannustaa sinua esimerkiksi tupakoinnin lopettamisessa, ja voit saada apua lääkäriltä, jos tarvitset.

- **Henkilöntarkastus**

Henkilöntarkastus tarkoittaa, että aikuinen tarkistaa, mitä sinulla on päällä tai vaatteissasi. Se voi tarkoittaa esimerkiksi, että taskut tyhjennetään tai tarkistetaan takit, laukut tai repun sisältö. Tällainen tarkastus tehdään vain, jos aikuisilla on hyvä syy uskoa, että sinulla voisi olla vaarallisia aineita tai esineitä, kuten päihteitä tai jotain, mikä voisi vahingoittaa itseäsi tai muita.

Tarkastus tehdään vain silloin, kun siihen on oikeasti tarve, eikä se ole rangaistus. Pienten lasten kohdalla aikuisten on tärkeää varmistaa, ettei heillä ole myrkyllisiä aineita tai vaarallisia esineitä, ja tarkastus tehdään heidän turvallisuutensa vuoksi. Henkilöntarkastus koskee vain niitä, joilla on perusteltu syy tarkastukselle.

Tarkastuksen tekee Vilpon kasvatusjohtaja tai hänen nimeämänsä aikuinen, ja paikalla on aina kaksi työntekijää. He ovat yleensä samaa sukupuolta kuin sinä, ellei tilanne ole niin vakava, että toinen sukupuoli tarvitaan turvallisuuden vuoksi. Joskus sairaanhoitaja tai lähihoitaja voi olla mukana tarkastuksessa.

Henkilöntarkastuksesta ei tehdä erityistä päätöstä, mutta se kirjataan ylös, jotta se voidaan tarkistaa myöhemmin. Kun olet valmis ja voit ymmärtää tilannetta, tarkastus ja siihen liittyvät syyt käydään läpi sinun kanssasi, jotta ymmärrät, miksi se tehtiin.

- **Henkilökatsastus**

Jos aikuisilla on syytä epäillä, että olet käyttänyt päihteitä, he voivat tehdä sinulle henkilökatsastuksen. Tämä tarkoittaa, että tarkistetaan, onko sinussa päihteitä esimerkiksi puhallustestin, virtsa- tai sylkinäytteen avulla. Verikokeet voidaan tehdä vain terveystarkastuksessa.

Henkilökatsastus tehdään aina niin, että sinulle ei aiheudu siitä liikaa haittaa. Tarkastuksen tekee Vilpon kasvatusjohtaja tai joku muu aikuinen, jonka kasvatusjohtaja on valinnut. Sairaanhoitaja tai lähihoitaja voi tehdä sen yksin, mutta muut aikuiset tekevät sen kahdestaan. Tarkastuksessa ei saa olla eri sukupuolta olevaa henkilöä, kuin sinä, ellei kyseessä ole sairaanhoitaja tai lähihoitaja. Tämä sääntö voidaan muuttaa vain, jos on tärkeää varmistaa turvallisuus.

Jos sanot, ettet ole käyttänyt päihteitä tai jos tulos ei ole selvä, näyte voidaan lähettää laboratorioon tarkistettavaksi. Jos testitulos näyttää, että olet käyttänyt päihteitä, mutta se voi olla väärä, sinulla on oikeus tarkistaa tulos.

Henkilökatsastuksesta tehdään päätös, ja tämä päätös kerrotaan sinulle, huoltajallesi ja sosiaalityöntekijällesi. Päätös kirjataan myös raporttiin, jotta voimme seurata tilannetta. Käymme tämän asian läpi kanssasi, kun pystyt ymmärtämään sen merkityksen.

- **Omaisuuuden ja lähetysten tarkastaminen**

Jos aikuisilla on syytä epäillä, että olet käyttänyt päihteitä, sinulle voidaan tehdä henkilökatsastus. Tämä tarkoittaa, että tarkistetaan, onko sinussa päihteitä esimerkiksi puhallustestin, virtsa-, veri- tai sylkinäytteen avulla. Verikokeet voidaan tehdä vain terveyskeskuksessa.

Henkilökatsastuksen suorittaa Vilpon kasvatusjohtaja tai joku muu aikuinen, jonka kasvatusjohtaja on valinnut. Sairaanhoidaja tai lähihoitaja voi tehdä katsastuksen yksin, mutta muut aikuiset tekevät sen kahdestaan. Henkilökatsastuksessa ei saa olla eri sukupuolta oleva henkilö, kuin sinä, ellei kyseessä ole sairaanhoidaja tai lähihoitaja. Poikkeus tehdään vain, jos tilanne vaatii.

Jos sanot, ettet ole käyttänyt päihteitä tai jos testin tulos ei ole selvä, näyte voidaan lähettää laboratorioon tarkistettavaksi. Jos tulos on positiivinen, mutta se voi olla väärä, se tarkistetaan uudelleen.

Henkilökatsastuksesta tehdään päätös, mutta siihen ei voi valittaa. Päätös kerrotaan sinulle, huoltajallesi ja sosiaalityöntekijällesi. Päätös kirjataan myös raporttiin, jotta tilanne voidaan tarkistaa myöhemmin. Käymme asian läpi kanssasi, kun pystyt ymmärtämään sen merkityksen.

- **Liikkumisvapauden rajoittaminen**

Liikkumisvapauden rajoittaminen tarkoittaa, että aikuiset voivat päättää, että et saa poistua Vilpon alueelta tai tietyistä tiloista määräajaksi. Tämä päätös tehdään, jos se on tärkeää sinun hoitosi ja hyvinvointisi kannalta, esimerkiksi jos olet käyttäytynyt vaarallisesti tai käyttänyt päihteitä.

Tämän rajoituksen tarkoitus on suojella sinua, ei rangaista. Jos liikkumisvapaus rajoitetaan, voit silti tehdä tavallisia asioita, kuten käydä harrastuksissa ja retkillä, mutta aikuinen on mukana. Koulunkäyntisi järjestetään normaalisti, vaikka liikkumisvapaus olisi rajoitettu.

Liikkumisvapauden rajoittaminen voi kestää enintään seitsemän päivää ilman, että tehdään uusi päätös. Jos rajoitus kestää pidempään, se voi olla korkeintaan 30 päivää ilman uutta päätöstä. Päätös tehdään yhdessä sosiaalityöntekijän ja huoltajasi kanssa, ja sitä arvioidaan uudelleen, jos se ei ole enää tarpeellista.

Päätöksen rajoittamisesta tekee Vilpon johtaja tai hänen valtuuttamansa aikuinen. Jos rajoitus kestää yli seitsemän päivää, päätöksen tekee sosiaalityöntekijä. Päätös tiedotetaan sinulle, huoltajallesi ja sosiaalityöntekijälle, ja se kirjataan myös raporttiin, jotta asiaa voidaan seurata. Rajoituksen käyttöä arvioidaan yhdessä kanssasi, kun pystyt ymmärtämään sen merkityksen.

.

- **Kiinnipitäminen**

Kiinnipitäminen Vilpossa tarkoittaa, että jos käyttäydyt sekavasti tai uhkaavasti ja on vaara, että voit vahingoittaa itseäsi tai muita, aikuiset voivat ottaa sinut kiinni. Tämä tapahtuu vain, jos on oikeasti vaarassa, että joku voi loukkaantua tai omaisuus vahingoittuu.

Kiinnipitäminen on tarkoitettu vain, jos se on ehdottoman tärkeää turvallisuutesi tai muiden turvallisuuden vuoksi. Se ei ole rangaistus, vaan tapa rauhoittaa tilanne. Jos sinua siirretään rauhoittumishuoneeseen, sekin tapahtuu rauhallisesti. Kiinnipitäminen on aina viimeinen keino, ja sitä käytetään vain, jos muuta ei voida tehdä.

Jos kiinnipitäminen tapahtuu, sen on oltava mahdollisimman lempeää ja hoitavaa. Se lopetetaan heti, kun se ei ole enää tarpeellista. Jos sinulle tulee vammoja, sinut tutkitaan ja dokumentoidaan kaikki. Kiinnipitämisestä tehdään kirjallinen selvitys, joka lähetetään sinulle, huoltajallesi ja sosiaalityöntekijälle, ja se kirjataan myös raporttiin.

Kiinnipitämisen käyttöä arvioidaan aina yhdessä kanssasi, kun pystyt ymmärtämään, miksi se tehtiin.

- **Yhteydenpidon rajoitus**

Yhteydenpidon rajoittaminen Vilppossa tarkoittaa, että lapsen oikeus tavata vanhempiaan tai muita läheisiään voidaan rajoittaa tietyin ehdoin. Tämä voi tarkoittaa, että tapaamiset ovat valvottuja tai kokonaan kiellettyjä tietyksi ajaksi. Myös lapsen oikeus ottaa yhteyttä läheisiinsä puhelimella tai muilla välineillä voidaan rajoittaa. Kuitenkin lapsella on oikeus pitää yhteyttä läheisiinsä turvallisella tavalla, ja sijaishuoltopaikka tekee yhteistyötä sosiaalityöntekijöiden ja huoltajien kanssa lapsen yhteydenpidon tukemiseksi.

Yhteydenpidon rajoittaminen voidaan tehdä vain, jos se on välttämätöntä lapsen hyvinvoinnin ja turvallisuuden takaamiseksi. Päätöksestä tehdään kirjallinen päätös, jossa kerrotaan rajoituksen syy, miten se toteutetaan ja kuinka pitkään se kestää. Päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen, jos lapsi on 12-vuotias tai vanhempi, tai jos huoltaja tai muu henkilö kokee, että yhteydenpito on rajoitettu epäoikeudenmukaisesti.

Rajoitus on aina määräaikainen, ja se arvioidaan yhdessä lapsen kanssa heti, kun hän ymmärtää päätöksen merkityksen. Rajoituksia ei voida jatkaa ilman uutta päätöstä, ja niitä on arvioitava aina lapsen tarpeet ja turvallisuus huomioon ottaen.

Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen

Jos lapsi poistuu luvattomasti Vilpposta tai ei palaa sinne luvan mukaisesti, aikuisten on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin lapsen etsimiseksi ja palauttamiseksi takaisin. Aikuisten on ilmoitettava asiasta lapsen sijaishuollosta vastuussa olevalle sosiaalityöntekijälle eli sinun omalle ”sossulle”. Kun lapsen olinpaikka selviää, ohjaajien ja viranomaisen(sosiaalityöntekijä/poliisi) tulee yhdessä päättää, kuinka lapsi palautetaan Vilppoon, ellei hän palaa itse.

Lapsen palautuksesta ja kuljettamisesta päättää sosiaalityöntekijä, mutta kiireellisissä tilanteissa päätöksen voi tehdä Vilpon johtaja tai ohjaaja. Lapsen kuljettamisen voi suorittaa vain ammattitaitoinen työntekijä, kuten sosiaalityöntekijä, Vilpon ohjaaja tai muu viranomainen esimerkiksi poliisi.

Kuljetuksen aikana voidaan suorittaa henkilöntarkastus turvallisuuden varmistamiseksi, ja Vilpon ohjaaja voi ottaa haltuunsa esineet, jotka voivat aiheuttaa vaaraa sinulle tai muille. Jos lapsi käyttäytyy uhkaavasti tai sekavasti, kiinnipitäminen voi olla tarpeen, mutta se on toteutettava turvallisesti ja lapsen tarpeet huomioon ottaen. Kiinnipitäminen on lopetettava heti, kun se ei ole enää tarpeellista.

Kaikista toimenpiteistä, kuten lapsen etsinnästä, kuljettamisesta ja mahdollisista kiinnipitämistöimenpiteistä, on tehtävä asianmukaiset kirjaukset sosiaalihuollon asiakasasiakirjoihin. Jos kiinnipitämisestä aiheutuu vammoja tai fyysisiä jälkiä, lapsen terveydentila tulee tutkia.

- **Eristäminen**

Vilppossa ei käytetä eristystä.

Lyhyesti:

Päätöksen rajoittamistoimenpiteestä tekee Vilpon kasvatusjohtaja tai hänen valtuuttamansa ohjaaja tai lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Päätös pohjautuu johtajan sekä henkilökunnan arvioon rajoitustoimenpiteen tarpeellisuudesta tai välttämättömyydestä ja se arvioidaan aina tapauskohtaisesti laissa asetuin kriteerein. Rajoitukset toteutetaan aina lievimmällä mahdollisella tavalla ja ne keskeytetään aina heti, kun rajoittamiselle ei enää ole tarvetta.

Rajoitustoimenpiteestä tehdään aina kirjaus asiakastietojärjestelmään, siitä tehdään myös rajoituspäätöksen lapsikohtainen arvio. Lapsen mielipide kuullaan henkilökohtaisesti ja se kirjataan päätökseen ja päivittäiskirjauksiin. Lapsen huoltajien mielipide kuullaan joko henkilökohtaisesti tai puhelimitse ja myös nämä kirjataan. Alkuperäinen rajoituspäätös säilytetään lapsen virallisessa kansiossa ja se pidetään näkyvillä henkilökunnan toimistossa, niin kauna kuin päätös on voimassa. Rajoituspäätös dokumentti annetaan lapselle itselleen sekä kopio lähetetään huoltajalle sekä lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Mikäli rajoituspäätös on valituskelpoinen, toimitetaan rajoituspäätöksen mukana ohjeistus siitä, miten ja mihin päätöksestä voi valittaa. Tarvittaessa Vilppon henkilökunta auttaa lasta valituksen tekemisessä.

Rajoituksen lapsikohtainen arviointi

Sijaishuoltopaikassa on arvioitava rajoituksen käyttöä yhdessä lapsen kanssa heti, kun hän kykenee ymmärtämään asian merkityksen.

Arvioinnissa on käytävä lapsen kanssa läpi

- rajoitukseen johtanut tilannetta
- rajoituksen käytön tarvetta ja perusteita
- rajoituksen toteuttamistapaa ja toimenpiteeseen osallistuneen henkilöstön toimintaa tilanteessa
- rajoituksen vaikuttavuutta sekä
- muutoksenhakuoikeus ja oikeussuojakeinot.

Rajoitus ja sen toteuttamistapa on käytävä läpi myös huoltajien kanssa, jollei se ole mahdotonta tai ilmeisen tarpeetonta.

Tavoitteena on, että aikuiset ja lapsi arvioisivat omaa toimintaansa yhdessä toisiaan kuullen. Rajoitusten läpikäyminen toimii ammatillisen kehittymisen välineenä aikuisille ja lisää lapsen vastuunottoa omasta käyttäytymisestään. Parhaassa tapauksessa pystytään välttämään vastaavien tilanteiden toistuminen.

Tieto lapseen kohdistetuista rajoituksista sekä selvitys rajoituksen lapsikohtaisesta arvioinnista pitää toimittaa lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle viipymättä.

Sosiaalityöntekijän on arvioitava lapsen kokonaistilanne, jos lapseen on kohdistettu useita, peräkkäisiä, yhtäaikaista tai pitkäaikaista rajoituksia.

Kokonaisarviossa sosiaalityöntekijän on arvioitava

- onko lapsella sopiva ja riittävä hoito
- ovatko tarjotut tukitoimet ja palvelut lapselle oikeanlaiset ja riittävät
- onko lapsen sijoituspaikka sopiva, eli

vastaavatko sijaishuoltopaikan henkilöstön määrä ja osaaminen sekä tilat lapsen tarpeita ja

pystyykö sijaishuoltopaikka vastaamaan juuri kyseisen lapsen tarpeisiin.

Sosiaalityöntekijän on keskusteltava lapsen ja huoltajien kanssa rajoituksista ja niiden perusteista, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta tai mahdotonta.

Rajoitustoimenpiteet toteutetaan seuraavan ohjeistuksen mukaan:

- Rajoitustoimenpiteiden käyttäminen rangaistuksena on kiellettyä.
- Rajoitustoimenpiteet toteutetaan aina mahdollisimman turvallisesti, lapsen ihmisarvoa kunnioittaen.
- Toimenpiteitä voidaan käyttää vain siinä määrin kuin lapsen oma tai toisen henkilön terveys tai turvallisuus tai lapsen huostaanoton tarkoituksen toteuttaminen välttämättä vaatii.
- On valittava aina lievin mahdollinen toimenpide. (THL, Lastensuojelun käsikirja)

3.5 Yleiset toimintatavat rajoitusten käytön jälkeen

Mikäli rajoitustoimenpiteen läpikäyminen ei ole mahdollista etukäteen käydään ne asianosaisten kanssa läpi heti kun se on mahdollista. Kiinnipidosta järjestetään keskustelu heti kiinnipidon päätyttyä ja mikäli lapsi tai ohjaaja kokee tarpeelliseksi lääkärintarkastuksen, se järjestetään.

Rajoitustoimenpiteestä ilmoitetaan vanhemmille ja vastuusosiaalityöntekijälle sekä arvioidaan rajoituksen vaikutusta hoito- ja kasvatussuunnitelmaan sekä asiakassuunnitelmaan.

Lapsen kanssa käydään tilanteen rauhoitettua uudelleen keskustelu rajoitustoimenpiteestä/päätöksestä ja tästä kirjataan erillinen rajoitustoimenpiteen arvio lomake, joka välitetään asianosaisille.

Uhkaavat tilanteet käydään aina läpi kaikkien läsnä olleiden kanssa ja tarjotaan mahdollisuutta käsitellä niitä myös esim. työterveyshuollon tai esimiehen kanssa.

3.6 Kuinka lapset voivat hakea asioihin muutoksenhaku- ja kantelumahdollisuuksiaan

Lapselle kerrotaan sijoituksen alussa, rajoitustoimenpiteiden yhteydessä sekä aina tarvittaessa hänen oikeudestaan tehdä muistutus, kantelu tai valittaa päätöksestä. Vilppon henkilökunta tukee lasta näiden tekemisessä.

Attendo Lastensuojelupalveluissa muistutuksen vastaanottaa aluejohtaja:

Teemu Peltomäki

teemu.peltomaki@attendo.fi

Lapsi voi myös tehdä muistutuksen myös suoraan sijaintikunnan johtavalle viranhaltijalle

Kunnan yhteyshenkilö:

Johtava sosiaalityöntekijä, Reetta Peltonen puh. +358 447865321 (Hämeenkyrö)

Hyvinvointialueen johtava viranhaltija:

Vs. hyvinvointialuejohtaja Juhani Sand

Yhteydenotot hyvinvointialuejohtajalle pyydetään tekemään assistentin kautta:

Hyvinvointialuejohtajan assistentti

Heidi Moksén

Puhelin 044 472 9908

Työntekijöiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@pirha.fi, ellei toisin mainita

Sosiaali- ja potilasvastaavan yhteystiedot sekä tiedot heidän tarjoamistaan palveluista

Pirkanmaa

Sanna Juurakko ja Taija Mehtonen.

Hatanpäänkatu 3, 33900 Tampere

sosiaaliasiavastaava@pirha.fi. tai puh: +358 405045249 Sosiaaliasiavastaavan puhelinaika ma-to klo 9-11

Helsinki

Puh 09 310 43355

Sosiaaliasiavastaava neuvoa asiakkaan asemaan ja oikeuksiin liittyvissä lakiasioissa, avustaa muistutuksen teossa, tiedottaa asiakkaan oikeuksista, toimii asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi ja seuraa asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä.

Kantelu

Lapselle kerrotaan, että hänellä on mahdollisuus tehdä kirjallinen kantelu valvovalle viranomaiselle eli Aluehallintoviranomaiselle tai kunnalle (yllä yhteystiedot).

Kantelun voi tehdä silloin, kun lapsi katsoo kantelun kohteena olevan organisaation tai henkilön menettelyn tai toiminnan olevan lainvastaista, virheellistä tai epäasianmukaista. Kantelun voi tehdä myös tehtävien laiminlyönnin perusteella. Kantelu tehdään kirjallisesti. Tarvittaessa ohjaajat antavat lapselle apua kantelun laatimiseksi.

Länsi- ja Sisäsuomen aluehallintovirasto (AVI)

PL 5, 13035 AVI

kirjaamo.lansi@avi.fi

Puhelinvaihe: 0295 016 000

Faksi: 06-317 4817

Avoimna: ma-pe klo 8.00–16.15

www.oikeusasiamies.fi sivulta löydät erillisen lomakkeen kantelun tekemiseen

Eduskunnan oikeusasiamiehen yhteystiedot

Sähköposti: oikeusasiamies@eduskunta.fi

Postiosoite

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia

00102 Eduskunta

Puhelin 09*4321, eduskunnan vaihe

Faksi 09 432 2268

Käyntiosoite

Arkadiankatu 3, 2. kerros, Helsinki

Oikeusasiamiehen kanslia on avoinna asiakkaille
ma - pe klo 9 - 15.

Asiakkaiden tulee voida todistaa henkilöllisyytensä turvallisuussyistä.

Sisäänkäynti on esteetön

Eduskunnan oikeusasiamiehen puoleen voi käännyä, kun epäilee, että viranomainen tai

virkamies ei ole noudattanut lakia tai täyttänyt velvollisuuksiaan tai jos epäilee, että perus- ja ihmisoikeudet eivät ole toteutuneet asianmukaisesti.

4. NUORTEN OIKEUS HYVÄÄN KOHTELUUN

Lasten oikeuksia suojelevat YK:n lapsen oikeuksien sopimus ja Suomen lait, kuten Suomen perustuslaki ja lastensuojelulaki.

Lasten oikeuksien sopimus pohjautuu neljään yleisperiaatteeseen:

- Lapsia ei saa syrjiä.
- Lapsen etu pitää ottaa huomioon.
- Lapsella on oikeus elämään ja kehittymiseen.
- Lapsen näkemystä pitää kunnioittaa.

<https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/>

Suomen perustuslaissa puolestaan säädetään, että lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Lastensuojelulaki asettaa lapsen edun ensisijaiseksi kaikessa lastensuojelutoiminnassa. Lapsella on lastensuojelulain mukaisesti aina oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin siten kuin laissa tarkemmin säädetään.

Nämä periaatteet ja lähtökohdat toimivat pohjana kaikelle yksikön toiminnalle ja luovat oikeusperustan lasten hyvän kohtelun toteuttamiselle.

5. OSALLISUUS OSANA HYVÄN KOHTELUN TOTEUTTAMISTA

Lapset elävät yhdessä ohjaajien kanssa arkea, jolloin he ovat osallisena siihen niin yksilönä kuin yhteisönjäsenenä. Lasten tarpeet muuttuvat samoin heidän elämäntilanteensa. Lapset saavat tuoda esiin omia tarpeitaan sekä mielipiteitään ja niihin pyritään ohjaajien taholta vastaamaan mahdollisimman nopeasti ja lapsen edun mukaisesti. Tarvittaessa asioista keskustellaan lapsen vanhempien kanssa sekä vastuusosiaalisyöntekijän kanssa. Ohjaajat ottavat vastaan palautetta päivittäin mutta myös Nuorten palaverissa viikoittain, jota lapset toiminnasta antavat. Palautteen pohjalta ohjaajat muokkaavat omaa työtään tai arkea siten, että lapset kokevat myös tullessa kuulluksi. Lapsilta on kerätty kirjallisesti sekä suullisesti tietoa siitä, miten he kokevat tai mitä heille tarkoittaa hyvä kohtelu. Tiedot on kirjattu ylös nuorten palaveri muistioon ja niiden pohjalta on tehty myös Vilppoon Hyvän kohtelun huoneentaulu kaksi eri kertaa. Nämä taulut ovat esillä Vilpon seinällä sekä uusin on liitteenä tässä suunnitelmassa.

6. SUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN JA SEURANTA

Asiakkailta, henkilökunnalta ja palautteen kautta saadut kehittämistarpeet ja aikataulu toimenpiteiden toteuttamisesta

Vuoden 2025 kehittämistarpeet ovat:

- 1) Omaohjaajuus. Yksilöllinen työ tavoitteellisemmaksi ja suunnitelmalliseksi
- 2) Koulujen kanssa tehtävä yhteistyö: Yhteistyötä koulujen kanssa parannetaan ja tiivistetään
- 3) Osallisuus: Lapsia sekä vanhempia osallistetaan toimintaan

Työryhmä on sitoutunut vastuullisesti näihin toimenpiteisiin.

7. ALLEKIRJOITUKSET

Paikka ja päiväys 1.4.2025Hämeenkyrö
Allekirjoitus
Anu Suomilammi, Hoivakodin johtaja